

Til:

Rovviltnemnda i region 2
v/ Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
sfospost@statsforvalteren.no

Fra:

NOAH – for dyrs rettigheter
Dronningens gate 13
0152 Oslo
register@dyrsrettigheter.no

Ref: 2/2026

Dato: 22.05.2026

Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 2

NOAH – for dyrs rettigheter påklager med dette vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 2 i 2026/2027. Rovviltnemnda har vedtatt en kvote på én brunbjørn for betinget skadefelling i perioden 01.06.2026 til og med 15.02.2027. NOAH ber om at vår klage blir tatt til følge og at vedtaket omgjøres.

Innledende kommentarer

Innledningsvis vil NOAH uttrykke stor bekymring over at det i det hele tatt åpnes for skadefelling av brunbjørn, en art som er kategorisert som sterkt truet på norsk rødliste. Den pågående saken mot Norge i Bernkonvensjonen viser at norsk rovdyrpolitikk ikke er i tråd med internasjonale avtaler, og den stående komiteen har nå gjentatte ganger bedt norske myndigheter prioritere ikke-dødelige tiltak for sameksistens med store rovdyr.¹ Dette vedtaket viser igjen at dødelige tiltak er rovdyrforvaltningens foretrukne løsning, også selv om det ikke er det mest effektive tiltaket for å hindre tap av beitedyr.

---

¹ <https://rm.coe.int/misc-e-2025-45-standing-committee-clean-final/488029d956>, avsn. 216-224;
<https://rm.coe.int/misc-e-44-standing-committee-final-draft/1680b2bbbb>, avsn. 175-179.

NOAHs vurdering

1. Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt

Ifølge naturmangfoldloven (nml) § 18 annet ledd kan vedtak om skadefelling kun treffes hvis det ikke truer bestandens overlevelse. Bjørnen skal både etter Bernkonvensjonen artikkel 2 og nml § 5 ivaretas og sikres levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Arten har også særlig beskyttelse gjennom artikkel 6 i Bernkonvensjonen. Vedtaket viser ikke til noen tidsramme for å bringe bjørn ut av statusen som sterkt truet eller for hvordan bestandsmålet skal nås. Dette innebærer at økologiske hensyn settes til side, og at oppfyllelsen av forpliktelsene i nml § 5 utsettes på ubestemt tid. NOAH understreker at bestemmelsen innebærer en aktiv plikt til å bedre artens bevaringsstatus.

De norske bestandene av store rovdyr er ikke levedyktige. I små bestander vil ethvert uttak kunne ha store konsekvenser for artene som helhet, og selv mindre kvoter for betinget skadefelling kan derfor true bestandenes overlevelse. Bjørnen lå ved siste rødlistevurdering (2021) på grensen mellom kritisk og sterkt truet, og bestandsmålet på 13 årlige bjørnekull har aldri vært oppnådd. I 2025 ble det påvist 185 brunbjørner i Norge, en nedgang på 6 individer fra 2024 (Rovdata),² og kun 10,3 ynglinger – klart under bestandsmålet. Også den svenske bestanden er i nedgang og klassifisert som nær truet (NT). Dette taler mot å åpne for skadefelling.

NOAH mener føre-var-prinsippet jf. nml. § 9 må tillegges vekt i denne saken ettersom det foreligger risiko for alvorlig og irreversibel skade på naturmangfoldet. I vedtaket er det ikke synliggjort noen tiltak som skal sikre at kvoten ikke medfører fare for overlevelse og levedyktighet av bjørnebestanden i Norge. Bjørn er svært mobile dyr og spesielt unge hannbjørner er kjent for å vandre lange avstander på jakt etter partner. Myndighetene er nødt til å tolerere at bjørn oppholder seg i og passerer gjennom områder som er beiteprioritert. Dette er avgjørende for å sikre overlevelsen til bjørnebestanden på lang sikt. Utover bjørnebestandens overlevelse isolert sett, må man også vurdere konsekvensene for det øvrige naturmangfoldet når man holder en nøkkelart på et kunstig lavt nivå slik at den ikke kan utfylle sin økologiske rolle. NOAH kan ikke se at nemnda har foretatt en slik vurdering. Man må også vurdere bjørnens status i sammenheng med prinsippet om samlet belastning jf. nml. § 10. I forarbeidene til nml Ot.prp.nr.52 (2008-2009) står det: «Sett i sammenheng med føre-var-prinsippet innebærer prinsippet om samlet belastning også at en beslutning skal vurderes i lys av muligheten for flere påvirkninger av samme art senere, eller for andre fremtidige påvirkninger som sammen med den

---

² Brøseth, H., Kleven, O., Jensen, M. Ø. & Kopatz, A. 2026. DNAbasert overvåking av brunbjørn i Norge i 2025. NINA Rapport 2760. Norsk institutt for naturforskning.

foreliggende påvirkningen kan gi en uønsket virkning på naturmangfoldet». Nemnda må altså vurdere både muligheten for kontinuerlige høye kvoter for betinget skadefelling, samt utvidelser av disse, og for andre påvirkninger som kan ha uønsket virkning på økosystemene. NOAH kan ikke se at en slik vurdering finnes i vedtak eller saksframlegg. Kunnskapen vi har om brunbjørn og artens sårbarhet tilsier at man ikke burde tillate skadefelling. NOAH mener derfor at nemnda ikke har basert kvotefastsettelsen på det tilgjengelige kunnskapsgrunnet jf. nml § 8.

NOAH er videre svært bekymret for at skadefelling kan ramme binne med unger som fortsatt er helt avhengige av dem. Ungene klarer seg selv typisk først etter 1,5 år. Viltloven § 9 annet ledd lyder «Det bør ikke fastsettes jakttid i hekke- og yngletiden for vedkommende art». Viltlovens prinsipp om at viltartene i størst mulig utstrekning skal være fredet i yngletiden, er også sterkt understreket i Ot.prp. nr. 54 (1992–93) Om lov om endringer i viltloven. Prinsippet innebærer at unntak i størst mulig grad bør unngås for alle ville dyr, men når det gjelder en sterkt truet art som også er særskilt beskyttet etter naturmangfoldloven, bør kun svært begrensede unntak anses lovlige.

På denne bakgrunn mener NOAH at vilkåret om at skadefelling ikke truer bestandens overlevelse ikke er oppfylt.

2. Vilkåret om skade er ikke oppfylt

NOAH mener at det ikke finnes juridisk grunnlag til å åpne for skadefelling av bjørn etter nml § 18 bokstav b. Ifølge Rovbase er det ikke dokumentert noen tap av beitedyr til bjørn siden 2023. NOAH mener at tapspotensialet ikke av en slik størrelse eller alvorlighet som oppfyller kravene til felling av fredede rovdyr. Bjørnens vandringsatferd betyr at et visst «skadepotensial» må tolereres, og skade bør forebygges med ikke-dødelige tiltak.

For at det skal kunne gjøres unntak fra vernet av arter, må det foreligge risiko for «kvalifisert skade», altså skade av en viss alvorlighetsgrad og forholdsmessighet. Dette er også blitt understreket av Bernkonvensjonens stående komité, som har uttalt: «(...) The exceptions should be proportional to the damage suffered (...)».³ «Proportional» eller forholdsmessig skade innebærer at skadeomfanget må være betydelig og av en slik alvorlighetsgrad at det rettfærdiggjør inngrep overfor en sterkt truet nøkkelart. NOAH mener at det ikke foreligger et skadeomfang eller -potensial som kan begrunne at man åpner for skadefelling av bjørn i region 2. Vilkåret om skade er dermed ikke oppfylt.

3. Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt

³ Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention. <https://rm.coe.int/16807461dd>

Ifølge nml § 18 annet ledd og Bernkonvensjonen artikkel 9, kan det kun åpnes for skyting av truede ville dyr dersom formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Bernkonvensjonens stående komité har presisert at myndighetene skal velge det alternativet som har minst negativ effekt på arten, og at begrunnelsen for valget skal være objektiv og verifiserbar.⁴ Komiteen har også henvendt seg direkte til Norge og bedt myndighetene prioritere ikke-letale tiltak for å fremme varig sameksistens mellom mennesker og store rovdyr.⁵ Det innebærer at skyting av bjørner kun kan brukes som siste utvei.

Nemnda åpner for skadefelling av truede rovdyr i tilfelle det skulle oppstå tapssituasjoner i regionen. NOAH understreker at slike generelle og fremtidsrettede antakelser om skadepotensial ikke kan erstatte kravet i nml og Bernkonvensjonen om at andre tilfredsstillende løsninger skal være vurdert og forsøkt før det åpnes for skyting av strengt vernede arter. NOAH klager på et høyt antall skadefellingsvedtak årlig, og det er svært sjeldent at ikke-letale forebyggende tiltak eller alternativer til felling er reelt utprøvd før det gis tillatelse til skyting av truede rovdyr. Rovviltnemnda har en viktig rolle i å fremme disse tiltakene, og det bør naturligvis skje *før* skaden inntreffer. Når forvaltningen vedtar skadefellingskvoter, kan dette skape en forventning om at skadefelling er en løsning på lik linje med forebyggende, ikke-letale tiltak.

NOAH vil gjøre oppmerksom på følgende uttalelse fra møtet i Bernkonvensjonens stående komité i desember 2025: «Reiterated its appeal to the Government of Norway to prioritise non-lethal, proven measures of damage reduction and conflict mitigation to enhance long-term co-existence between humans and large carnivores, referring to available best practice, such as “Best practices for management of large carnivores in Europe with respect to lethal and non-lethal management measures” (T-PVS/Inf (2025)19rev) ». ⁶ Bernkonvensjonens byrå understreker i brev til Miljødirektoratet den 18. mai 2026 igjen at ikke-dødelige tiltak er den best dokumenterte måten å dempe konflikt mellom rovdyr og beitebrukere på.⁷

Et bredt spekter av vitenskapelige studier viser at felling av rovdyr i beste fall har kortvarig effekt og i mange tilfeller er kontraproduktivt. Nye individer vil vandre inn i området, og skadeproblemet vil kunne vedvare eller forsterkes. Forskningen peker i stedet på at det må legges

---

⁴ Vedlegg til Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention.

<https://rm.coe.int/16807461dd>

⁵ <https://rm.coe.int/misc-e-2025-45-standing-committee-clean-final/488029d956>, avsn. 216-224; <https://rm.coe.int/misc-e-44-standing-committee-final-draft/1680b2bbbb>, avsn. 175-179.

⁶ <https://rm.coe.int/misc-e-2025-45-standing-committee-clean-final/488029d956>, avsn. 222

⁷ https://www.dyrsrettigheter.no/wp/wp-content/uploads/letter_bern-convention_complaint_2022-03_norway_wolf-culling-policy_april2026.pdf

mer vekt på ikke-letale forebyggende tiltak.^{8,9,10,11,12,13} Det er derfor ikke noe faglig grunnlag for å basere skadehåndtering på skyting av truede rovdyr. Så lenge det finnes bjørn i Norge og Sverige, vil det forekomme bjørn i regionen og vedvarende skyting vil ikke endre situasjonen. Rovdyrangrep vil skje så lenge man fortsetter å slippe forsvarsløse husdyr ut i naturen. Å skyte ethvert rovdyr som tar husdyr, er ikke en bærekraftig løsning. NOAH mener det er på høy tid å se nærmere på den økologiske og biologiske dynamikken i bjørnernes bevegelse og bruk av områder, og basere politikk på denne kunnskapen.

Det finnes en rekke kjente og dokumenterte forebyggende tiltak som kan benyttes for å redusere tap av beitedyr, herunder intensivt tilsyn i risikoperioder, midlertidig inngjerding, justering av slippetidspunkt, tidlig nedsanking, bruk av vokterdyr, skremmetiltak og kombinasjonsløsninger tilpasset lokale forhold.^{14,15,16,17,18,19} Det vil være effektivt å bringe husdyr inn i bjørnesikre innhegninger eller låver om kvelden da flertallet av bjørneangrep skjer om natten. Data indikerer at husdyrpredasjon ikke er en lært atferd hos bjørnen, men et instinkt om å utnytte enkle fôringsmuligheter.²⁰ Tiltak for å endre driftsform vil dermed være mer effektive for å forhindre angrep i fremtiden enn felling av bjørn som uansett vil forekomme i regionen. Vedtaket med vedlegg inneholder ingen konkret redegjørelse for hvilke av disse tiltakene som er vurdert, hvordan de er vurdert opp mot hverandre, eller hvorfor de samlet sett ikke kan redusere skadeomfanget tilstrekkelig til å unngå skadefelling.

Under mål 4 i Kunming-Montreal rammeverket (Naturavtalen), som ble vedtatt i desember 2022 står det blant annet: «forvalte samhandlingen mellom mennesker og villlevende dyr på en

---

⁸ Rigg, R., et al. (2011). Mitigating carnivore–livestock conflict in Europe: Lessons from Slovakia. *Oryx*, 45(2), 272–280

⁹ Karlsson, J., & Johansson, Ö. (2010). Predictability of repeated carnivore attacks on livestock favours reactive use of mitigation measures. *Journal of Applied Ecology*, 47(1), 166–171.

¹⁰ Treves, A., et al. (2016). Predator control should not be a shot in the dark. *Frontiers in Ecology and the Environment*, 14(7), 380–388. <https://doi.org/10.1002/fee.1312>

¹¹ Bruns, A., et al. (2020). The effectiveness of livestock protection measures against wolves (*Canis lupus*) and implications for their co-existence with humans. *Global Ecology and Conservation*, 21, e00868. <https://doi.org/10.1016/j.gecco.2019.e00868>

¹² Miller, J. R. B., et al. (2016). Effectiveness of contemporary techniques for reducing livestock depredations by large carnivores. *Wildlife Society Bulletin*, 40(4), 806–815. <https://doi.org/10.1002/wsb.720>

¹³ Fernández-Gil, A., et al. (2016). Conflict misleads large carnivore management and conservation: Brown bears and wolves in Spain. *PLoS ONE*, 11(3), e0151541

¹⁴ Iliopoulos, Y., et al. (2019). Tools for co-existence: Fladry corrals efficiently repel wild wolves (*Canis lupus*) from experimental baiting sites. *Wildlife Research*, 46(6), 484–498. <https://doi.org/10.1071/WR18146>

¹⁵ Bruns, A., et al. (2020). The effectiveness of livestock protection measures against wolves (*Canis lupus*) and implications for their co-existence with humans. *Global Ecology and Conservation*, 21, e00868. <https://doi.org/10.1016/j.gecco.2019.e00868>

¹⁶ Khorozyan, I., & Waltert, M. (2019). A framework of most effective practices in protecting human assets from predators. *Human Dimensions of Wildlife*, 24(4), 380–394. <https://doi.org/10.1080/10871209.2019.1619883>

¹⁷ Rigg, R., et al. (2011). Mitigating carnivore–livestock conflict in Europe: Lessons from Slovakia. *Oryx*, 45(2), 272–280.

¹⁸ Musiani, M., et al. (2003). Wolf depredation trends and the use of fladry barriers to protect livestock in western North America. *Conservation Biology*, 17(6), 1538–1547. <https://doi.org/10.1111/j.1523-1739.2003.00063.x>

¹⁹ <https://www.nibio.no/tema/landskap/norsk-viltskadesenter/forebyggende-tiltak-mot-rovviltskader-pa-rein>

²⁰ Rigano, K. Bear-Livestock Conflicts Coexistence in a Crowded World: Brown Bears and Livestock Depredation. Tilgjengelig på nett: <https://appliedbehavior.wordpress.com/behavior-projects/bear-livestock/>.

effektiv måte med sikte på å minimere konflikt mellom mennesker og dyr og fremme sameksistens.»²¹ Skadefelling er altså både kontraproduktivt og i strid med internasjonale avtaler.

Konklusjon

NOAH konkluderer med at vedtaket innebærer uforsvarlig forvaltning av bjørn, og strider med nasjonal og internasjonal lov – nml. §§ 5, 8, 9, 10 og § 18 første ledd bokstav b og § 18 annet ledd samt artikler 2, 6 og 9 i Bernkonvensjonen. Vi ber derfor om at vår klage tas til følge og at det ikke åpnes for betinget skadefelling av bjørn i region 2 i 2026-2027.

Med vennlig hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter v/

Hannah Sofie Aanonsen (veterinær)

---

²¹ Norsk oversettelse av vedlegg til beslutning CBD COP15/4 Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework. Mål 4. <https://www.regjeringen.no/globalassets/departementene/kld/aktuelt/2023/norsk-oversettelse-av-kunming-montreal-global-biodiversity-framework.pdf>